

Ezenkívül minden egyes szervnek ú. n. szerv-ösztone van, azaz minden szervben s a hozzátartozó idegrendszerben megvan az a törekvés, hogy a szervet használjuk; így pl. az izmokban megvan a mozgás-törekvés. Valamint az izmok mennyisége és minősége is rendkívül sokféle lehet, úgy sokféle foka lehet a mozgás-törekvésnek is. Aktív lesz az a gyermek, akinek nagy a mozgás-törekvése, passzív az, akié csekély. Igazat adok ellenben Adlernak a jellem kialakítása kérdésében. A jellemet szerinte nem is annyira a környezet, mint inkább maga az egyén alakítja. En is azt vallom, hogy mindenki a saját szerencséjének kovácsa, s hogy mindenki felelős saját magáért, a maga jelleméért és minden tettéért és mulasztásáért. Csakis ezen az alapon van létjogosultsága minden erkölcsi követelménynek, s ezen az alapon van hatása, sikere a nevelésnek. Természetesen ezt az elméletet csak úgy lehet fenntartani, ha a tudatalattiakra is alkalmazzuk, mert hogy mindenki tudatosan alakítaná a jellemét, ez képtelen felfogás volna, tekintve az emberek többségének alacsony műveltségét. Az életvonalnak, mint az egyéni jellem tudatalatti s a tudatban legfőbb homályosan sejtett célirányosságának felfedezése valóban döntő jelentőségű lett az emberismeret terén. Az ösztönök kérdésében is figyelemreméltó Adler egységesítő felfogása, hogy az ösztönök nem alkotnak az egyéniségen belül külön hatalmat, ú. n. ösztönös ént (*Freud*), hanem az egyének részei, eszközei, anyaga, mely neki szolgálatára áll. Végül a nevelés kérdésében, valamint minden erkölcsi és gyakorlati kérdésben a legteljesebb elismeréssel adózom Adler genialitásának. Csak a családról szóló szigorú ítéletébe nem tudok belenyugodni. Ugyanis, ha az iskolát könnyebb is reformálni, mint a családot, mégsem lehetséges, hogy e két tényező közül az egyik megváltozzék, a másik nem. Az iskola reformjával együtt, vagy talán kissé utána sántikálva be fog következni a család reformja is. Ha előbb nem, akkor a megreformált iskolákból kikerült növendékek családalapítása után fog ez a család-reform bekövetkezni.

Máday István.

Új magyar könyvek és füzetek.

Újabb pedagógiai törekvések. Beszéd, melyet a Budapesti Kir. Magyar Pázmány Péter-Tudományegyetem tanácsának 1928. évi május 14-én tartott ünnepélyes nyilvános ülésén mondott Dr. Fináczy Ernő, egyetemi ny. r. tanár, a Kir. Magyar Pázmány Péter-Tudományegyetem Rector Magnificusa. Bp. 1928. Kir. Magyar Egyetemi Nyomda. (N. S-r., 16 l.)

Imre Sándor: Neveléstan. Bevezetés az iskolai nevelés munkájába. Bp. (1928.) A Studium kiadása. (N. S-r., 336 l.) — Ára 16 pengő.

Jules Kornis: Le développement de la civilisation hongroise. (Különlenyomat a *Revue de Hongrie* 1928. októberi és novemberi füzetéből.) Bp. 1928. Athenaeum. (N. S-r., 29 l.)

Weszely Ödön: Pedagógiai alapfogalmak változása. (*Minerva-Könyvtár*

XVII. — Különnyomat a Minerva 1928-i évfolyamából.) Bp., 1928. Eggenberger biz. (N. 8-r., 16 l.)

Dr. Bárczi Gsuztáv: *Egészségtani próbatanítások. A székesfővárosi Paed. Seminarium 1927/28. tanévi állandó tanfolyama hallgatóinak közreműködésével.* Bp. (1928.) Franklin. (N. 8-r., 100 l.)

Boda István: *A nevelői célkitűzés problémájához.* Berlin, 1926. Ludwig Voggenreiter. A Studium bizománya. (K. 8-r., 62 l.)

Dezső Lipót: *Külföldi furesaságok Magyarországról. Mit tanítanak rólunk a külföldi iskolákban?* Szombathely, 1928. Dunántúli Nyomdavasállalat Rt. (8-r., 96 l.)

Dr. Frank Antal: *Jó gyermekek, rossz gyermekek. Esetek a családi nevelés köréből. (Szülők Könyvtára. Szerkeszti Imre Sándor. 11. szám.)* Bp. Évszám nélkül. A Studium kiadása. (K. 8-r., 52 l.) — Ára 1'60 pengő.

Kenyeres Elemér dr.: *Az új iskola és pedagógiája.* (Különnyomat a Magyar Paedagogia 1928. évi 1—4. számából.) Bp. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 38 l.) — Ára 1'50 pengő.

Klug Péter: *A kisegítő iskola kérdésének megoldása.* (Különnyomat a Magyar Gyógypedagógia 1928. évi 1—3. számából.) Bp. és Szeged, Egyetemi Ny. és Juhász I. könyvnyomdája. (N. 8-r., 8 l.)

Nagy L. József: *Előadások a fizikatanítás és tanárképzés köréből. Kecskemét. Évszám nélkül. Hungária Nyomda és Lapkiadó Rt. (N. 8-r., 72 l.)*

Pintér Jenő: *A magyar középiskolák igazgatásának kézikönyve. A középiskolákra vonatkozó törvények, rendeletek, szolgálati szabályzatok és ügykezelési utasítások szövegeinek magyarázatos gyűjteménye. Második kiadás. Bp. 1928. A Franklin-Társulat ny. (N. 8-r., 512 l.)*

Quint József és Drozdly Gyula: *A beszéd- és értelemgyakorlatok tanítása a II. osztályban. (Népiszkolai Egységes Vezérkönyvek. Szerkesztik: Körösi Henrik és Quint József. 6.)* Bp. (1928.) Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 296 l.) — Ára 10 pengő.

Az élet iskolája. A Gyakorló Polgári Fiúiskola tanártestületének közreműködésével szerkesztette Szenes Adolf. (A Gyakorló Polgári Iskola Könyvtára. I.) Bp., 1928. Thalia-Kultúra kő- és könyvny. (N. 8-r., 384 l.) — Ára 10 pengő.

Dr. Tari Imréné Felzmann Anna: *Egy anya naplójából. Följegyzések egy leány életéből a születéstől a tizenhatodik évig. (Különnyomat a Kisdnednevelés LIII. évfolyamának 1—10. számából.)* Bp., 1928. A Kisdnednevelés kiadása. (N. 8-r., 52 l.)

Tettamanti Béla: *A közösség gondolata Kármán Mór nevelésemlektében. (Értekezések a M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem Pedagógiai Intézetéből. Új sorozat. 2. szám.)* Szeged, 1928. Endrényi Lajos ny. (N. 8-r., 108 l.)

Dr. Tóth Tihamér: *Krisztus és az ifjú. Márton Lajos rajzaival. (Levelek diákjaimhoz. VIII.)* Bp. Évszám nélkül. A szerző kiadása. (8-r., 256 l.) — Ára füzve 5'50. pengő, amateur kötésben 6 pengő.